

Ангелов Георгій, Кананихіна Олена, Соловей Анатолій

Одеська національна академія харчових технологій, Одеса, Україна
sociologia.kafedra@mail.ru, k_elni@ukr.net, solovanat56@mail.ru

НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

The abstract is devoted to the issue of the social responsibility forming under culture and education. The author gives recommendations in socially responsible use of scientific and technological achievements. It considers the differentiated work with all students aimed at the development of social responsibility.

Keywords: differentiated work with all students, the development of social responsibility.

Історичний досвід, сучасні політичні, економічні, соціальні й культурні реалії, приклади цивілізованих країн світу переконують, що тільки така історична структура, як незалежна самостійна демократична держава може забезпечити своєму народу гідне життя, економічне, соціальне і культурне піднесення, сприяти поступу, прогресу країни, її участі у загальносвітових інтеграційних процесах, у розвитку цивілізації.

Державний прогрес може бути забезпечений на підставі використання новітніх досягнень науки та техніки, підвищення рівня технологізації, але з дотриманням загальнолюдських гуманістичних цінностей, розвитком соціальної відповідальності громадян із збереженням характеру своєї національної культури.

Багаторічні еволюційні процеси формування етносу склали норми поведінки, які допомагали людині вижити в складному світі суспільних відносин. Серед цих норм були такі, які створювалися кожним народом відповідно до конкретних умов його життя. Традиційно в усіх народів громадянські почуття виховуються в національному середовищі, зміст і форми функціонування якого відбивають культурно-історичний досвід рідного народу.

Творення, збереження і розвиток культури займає одне з головних місць у процесі формування соціальної відповідальності громадян суспільства, принаймні в тому значенні, що здобутки культури здатні зберігати свою актуальність для всіх поколінь.

Українську національну культуру можна вважати узагальненим вираженням творчих зусиль українського народу, його світорозуміння, релігії, моралі, науки й філософії і водночас – засобом самореалізації людини з усіма її особливостями. Культура народу в значній мірі впливає на мотивацію поведінки особистості та ступінь її свободи.

У формуванні соціальної відповідальності важлива роль належить освіті. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями. Вища освіта є найвищим ступенем освіти.

Сучасна вища школа повинна на підставі використання гуманістичного навчання і виховання висококваліфікованих фахівців забезпечити соціально-відповідальне використання людством досягнень науки, техніки та культури в інтересах сучасних і майбутніх поколінь.

Формування соціальної відповідальності як однієї з найважливіших професійних якостей фахівця потребує цілеспрямованої диференційованої роботи з усіма студентами. Знання, що отримує студент у процесі навчання, мають особисту значущість, перетворюються на переконання, стають мотивами поведінки, знаходячи своє виявлення в практичній діяльності. Соціальну відповідальність логічно розглядати як інтегральну якість особистості, яка визначає поведінку, діяльність людини на основі усвідомлення і прийняття нею необхідної залежності цієї діяльності від суспільних цілей і цінностей. Соціальна відповідальність є складовим, системоутворюючим чинником соціальної зрілості та її критерієм.

Вирішення складних соціально-економічних та політичних проблем сучасної України в значній мірі залежить від розвитку культурної сфери. Саме в культурі і насамперед у духовній формуються гарантії історичної бутності, національні традиції та звички, що суттєво впливає на процес подальшого національного розвитку.

Водночас культура не лише сукупний продукт духовної діяльності, а й глибоко індивідуальний чинник. Участь людини у культурному процесі є найорганічнішою самореалізацією особистості, а свобода людини у творчих процесах забезпечує її духовну суверенність та соціальну відповідальність.